

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadókivételben átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 c
 Helyben kávéval hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszadán
 vagy megvásárolja nem vállalunk.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Helyes adás ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, márcz. 10.

F i r m a.

Az Uj Idők legújabb számában Horkayné okoskodik. Szellemesen, mint mindig, de egyuttal most igen igazságosan is.

A Lipótvárosi Kaszinóról szól az ének, és természetesen a kaszinó legújabb elnökéről, Bánffy Dezső báróról.

Hogyan lett Bánffy, a büszke erdélyi főnemesi család sarja a Lipótvárosi Kaszinó elnöke? Mi célja van ezzel Bánffynak? S mi célja van a kaszinónak?

Bánffyt, mióta kiderült róla, hogy rossz politikus, rossz miniszter, rossz szónok és rossz stílista, megtették jó sovínisztának. Elvégre a sovínizmus olyan homorú tükör, a mely nagynak mutat mindent, a mit elébe tartanak. Bánffynak kemény volt az ökle, ezt tartották hát a sovínizmus homorú tükré elé s lőn az ökléből nagy sovíniszta hazafi.

Mit jelent hát ez az állítólagos nagy sovíniszta a Lipótvárosban?

Magyarosítani fog talán?

Mos erre nagy szükség van. Tessék csak felülni Budapesten valamelyik bécsi gyorsvonatra. Rögtön úgy érezzük magunkat, mintha már leszállhatnánk Bécsben. A kupéban három kerekded hasú és kerekded orru kopasz ur ül és kézzel-lábbal kapacztatják egymást. A kezek közt a szájak is mozognak és pedig ékes (rontott) germán idiómán. Mikor elfáradtak, pihenőre a Die Zeitot, a Neue Freie Pressét veszik elő. Már azt hinnők, a bécsi Leopoldstadt polgárait köszönhetjük.

És ime, egyszerre csak valamelyik ur nagyot fuj, felnéz az ujságból a kupé falára s biztos kézzel átigazítja a fűtőkészülék závarját a Meleg-ről a Hideg-re.

Innen lehet örvendetesen megtudni, hogy a derék polgár nem a leopoldstadti osztrák sógor, hanem lipótvárosi magyar hazafi. Bizonyonyal tagja annak a kaszinónak is, a mely 120 frtos demokracziát irt a kapuja fölé.

Mi lesz Bánffynak a hatása ezekre?

Képzeliük el, hogy a lipótvárosi családokban ezentul csak magyarul diskurálnak. Az eddig csaknem tiszta német kereskedelmi levelezés magyarrá válik. A főnökök példáját követik a kicsinyek s ezentul a vigéczek magyar rendelő jeggyel, magyarul fogják ajánlani a konyakot és egyéb jóféléit. A kereskedelmi könyvek Soll und Haben-jeire egy »Nyelvében él a nemzet« czédulát ragasztanak s azontul a Lipótváros csak Tartozik és Követel. Szóval egyhangulag megszavaztatik az önálló magyar kereskedelem, még talán a börze is magyarul nyomorítja meg a szegény parasztot.

Legalább így képzelet Horkayné. Ha ezt megcselekszi Bánffy, akkor csodát művel és méltó lesz a nemzet halájjára.

Azonban ha emlékezetünk nem csal, volt már Bánffy valami csekélységgel nagyobb ur is, mint lipótvárosi kaszinóelnök. Volt magyar miniszterelnök, a kinek, sajnos, még mindig igen sokat kellene magyarosítani. Es mit tett a nagy hazafias sovíniszta akkor? Volt-e csak valami lát-szata az ő nagy magyarosításának, imponáló sovíniszta egyéniségének?

Erre még Horkayné sem emlékszik.

Mi az ördögöt akar hát akkor Bánffy a Lipótvárosban, ha csodákat csak baklövésben tud elkövetni s mégis a jerikói falakat ledöntögető zsvajjal ültették elnöki székbe?

A nagy zajt egy igen kis dolog fogja legjobban megmagyarázni.

Mikor a falu végén letelepszik Kohn Mór, közigazdasági tevékenységét valami imponáló czégtáblával, vonzó firmával szokta megjelölni. Kipingáltat az ajtajára mondjuk egy vadember. Világért sem akar ő azért vadember lenni; csak a szomszédasszonyoknak a szavajárásán akar könnyíteni, a ki szivesebben mondja: »eredj Jóska egy pakli gyufáért a vademberhez«, mint: »hozzatok egy rőf pántlikát Kohn Mór urtól«.

Tiszta praktikus taktika az egész.

A Lipótvárosi Kaszinó is megtelepedni óhajt az üdvösen javuló politikai erkölcsök faluvégén. És tevékenysége kezdetén első gondja volt kellemes firmát keresni és reátalálván, kiakasztotta imponáló vadembernek — Bánffy Dezső bárót.

Dr. K. A.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 10.

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.
 Kisebb jelentőségű irományok előterjesztése után

A bosnyák ezredek.

Pap Elek: Személyes kérdésben szóval fel. Tegnap beszédében azt állította, hogy

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A visszatérés.

Írta: I.-H. Rosny.

Amikor Michel Charére végighaladt a régi fasoron, könyveket lopott a szeméibe a visszaemlékezés. Az év e szakában legújabb a növényzet s a fák ekkor lehelik ki egész lelküket. Csodálatos illat lebegett a lombok közt — és Michel szeméi előtt föltárult a multja, amelyet most minden fatörzs, minden gallyacska megelevenített; az a mult, amelyet husz év előtt hagyott itt ezen a vidéken; itt ezek közt a régi akácok között és amely, ime, sehol sem létezik már, örökre eltűnt. Michel úgy érezte, mikor emlékeinek e régi tanyájába lépett, mintha valami meghalt volna benne. Oh, mert a halál nem az a pillanat, amidőn kilobban életünk lángja s örökre bezárul a szem. A halál jelen van minden pillanatunkban; minden perc, amely elmúlt, egy-egy megsemmisülés. Az emlékezés a sarkó, amely multunkat takarja... Michel visszaidézte lelkében azokat a napstütte szép emlékeket, amelyek e helyhez fűtik őt. Hallani vélte jó édesanyja hívó hangját; megelevenedni látta a gyepet, ahol gyermek-kora hangos emlékei élnek... Egy pillanatra

behunyta a szemét, hogy jobban lássa a multat, amely ime visszatért.

Egyszerre valami hideg áram csapott a vidám emlékek közé: egy rettenetes pillanat emlékezte, amely mindent szomorúvá változtatott. Es a napstütte képben megpillantotta most önmagát, amint egy napon árva lett, koldussá, s elhagyni készült a földet, ahol ősei két százdadon át voltak az urak. Milyen volt az az elutazás! A láza előtt ott állott az ócska, zöldesszürke postakocsi, amely várta őt, Michel utolszor körülpillantott még a kerten, a parkon, az épen rügyező gyümölcsfakon, amelyek mind az övé voltak még néhány nap előtt... és amelyeket akkor örökre elhagyni készült. Ott a parkon túl leselkedett valaki: egy szomorú leány; — azt is elhagyni készült. Es ez fajt neki a legmélyesegesebben. Tudja ugyan, hogy Heléne még így is, mint koldust is szereti, de ő nem akarta a szép, ártatlan gyermeket magával sodorni a nyomorúságba... Amikor beszállott a postakocsiba, úgy tette, mintha nem látná a szomorú tömeget, amely csöndesen búcsút intett feléje. Aztán elindultak, a pattogó ostor csapkodása s a lovak patkóinak zaja között... Egy hang azonban kiáltott mindenben; egy hang, a Heléne hangja, amely azt kiáltotta feléje:

— Várni fogok rád!

* * *

Mennyiszer gondolt vissza erre a jelenetre! Hanem, amikor átvitorlázott a messzi tengeren túlra s elfoglalta helyét a rokona kávéültetvényein, — ott, a pampák síkján, a végtelen messzeségben s az idők sulya alatt lassan fakult az emlék... Ő maga akarta elfeledni annak a bájos európai leánynak az arcát, amelyet soha viszontlátni nem remélt.

Kezdetben nehezen haladt a boldogulás, de aztán csakhamar szerencse vette körül. Gazdaggá lett; meg is nőt. Feleségül vett egy argentinai leányt és három gyermeknek lett az atyja. Egy járvány azonban elsodorta előbb a rokonát, aztán a feleségét, rövid idő után pedig a gyermekeit is... és Charére egyedül maradt a földön. A csapás megrendítette; megrettent ettől a vidéktől s szabadulni igyekezett. Birtokait sikerült mihamarabb eladni: háromszoros milliómossá lett. Ekkor visszatért Európába s régi álmait föléledvén, egyetlen vágya az volt, hogy utolsó éveit ősei fészkeben élje le. Az a birtok épen eladó volt.

Tehát haza jött. A lehetőség, hogy viszontlátja szülőföldjét, kimondhatatlan boldogsággal töltötte el. Csak egy aggodalom szövődött örömebe: hogy Helénet asszonyként látja majd viszont, nagy gyermekek anyjaként, megöregedve, talán szerencsétlenül... Ettől megrettent.

* * *

Boszniában több magyar katona van, mint osztrák Münnich Aurél előadó ezt tegnapi felszólalásában tagadta. A hivatalos Seidel féle semiából most bebizonyítja, hogy 24 magyar zászlóaljjal szemben csak 6 osztrák zászlóalj van Boszniában.

Münnich Aurél: Ez nem áll.

Pap Elek: Kérem, én hivatalos adatokkal bizonyítok. Kérni most már, kinek van igaza?

Münnich Aurél: Ismételtén állítja, hogy Pap Elek téved. A csapatok elhelyezése évenként különböző. Egyik esztendőben magyar csapatokból a másikban osztrák csapatokból van lenn Boszniában több.

Elnök: Következik a napirend:

az ujonczjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Buzáth Ferencz: Szemére veti a többségnek, hogy mindig oly törvényeket erőszakolnak az országra, amelyek ártalmára vannak, nem pedig hasznára. Így van ez a liberális párt három évtizedes uralma óta s így történt főleg az egyházpolitika idején.

Fejérváry Géza báró: Ez a lényeges.

Buzáth Ferencz: Es így történik most is. Amde most minden erőnkkel meg fogjuk védeni jogainkat. A többség tévelygése egészen csúfá tesz a 67-es kiegyezés célzatát s szinte úgy látszik, igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy kint a temetőben nem a haza bősége, hanem a tévedések embere nyugszik; a tévedések embere, akire azt mondták, hogy pillanatnyilag tudott békét teremteni, de viszont elhittette az országban az örök viszály magvait.

Kovács Béla: Ugy is van.

Buzáth Ferencz: De nem Deák alkotásában rejlik a hiba, hanem a többségben, mely annyi tévedést követett el. Most azonban meg fogjuk akadályozni, hogy a többség tévedésének levét az ország igya meg. Mert nem engedhetjük, hogy a hadsereg, amely a magyar nemzet megalázására törekszik — mintha legyőzött gyarmat volnánk — hogy a hadsereg felfaljon mindent. Mi nem akarunk elsenyvedni, mi élni akarunk.

Szell Kálmán: Hát éljenek.

Fejérváry Géza báró: Isten éltesse!

Buzáth Ferencz: Meg fogjuk akadályozni az újabb áldozatok hozását, mert nálunk a jog, törvény és igazság. (Zajos helyeslés a szélsőbalon és balon.)

Kovács Pál: De nem a többségé.

Buzáth Ferencz: Elviselhetetlennek tartja a nemzet terheit, mert az ország a legsúlyosabb viszonyokkal küzd. A törvényjavaslatot nem fogadja el. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Nem mert belépni a házba. Előbb meg akarta kerülni, hogy körülkémlelje. Leindult tehát a régi fasoron, a patak határáig, melynek ősi fái között a kis kastély falai emelkednek. Minden fa, minden ösvény hangos dobogásra készítette a szívet. Ugyszólván lépérelé lépésre éledt föl előtte minden a multból. . . Órákhozat kőborolt ekként a zegzugos utakon, még most sem merészelve a házba lépni. . . Egy padnál aztán megállt. Amint ezt a padot megpillantotta, mintha gyökeret vert volna a lába. Itt, ezen a helyen vallott szerelmet Helénének s itt ígérte neki a leány, hogy a felesége lesz. . . Husz év mult el azóta! Husz év. . . és Michel ráhajtotta fejét a pad támlájára, mintha nem bírná el az idő s az emlékek súlyát.

Meddig ült ott, azt nem tudta volna megmondani. Homlokát a tenyereibe hajtva, me-rengett maga elé, amikor egyszerre könnyed léptek ritmikus nesze fölriasztotta. Egy fiatal leány jött feléje, aki, mikor hozzá ért, egy levelet dobott az ölébe és elfutott. Michel meglepetten bontotta fel a borítékot. Ez a két sor állott benne:

»Vártam önt . . . Öreg vagyok . . . Készen volna-e már?

Heléne.

Hangos kiáltással pattant fel Michel a

Érdekes határozati javaslat.

Következő határozati javaslatot nyújtja be:

»Mint hogy a hadsereg létszámára vonatkozó törvényes intézkedések 1899. év végén hatályukat veszítették, a képviselőház kész e tekintetben új törvény megalkotásához járulni, hajlandó ez alkalommal a hadsereg közönségének fenntartása mellett védszervezetünk mindazon hiányának orvoslását eszközölni, melyek a fennálló törvényből származnak, hajlandó egyszersmind azon áldozatok meghozatalára, melyeket az európai hatalmi viszonyok folytán hazánk és a pragmática sanctio értelmében közösen megvéendő monarchiának biztonsága követel. De midőn a képviselőház ekkép a jogos katonai követelményeknek megfelelni kész, egyszersmind:

1. föltétlenül ragaszkodik azon alkotmányos jogok és biztosítékok teljességéhez, melyekkel a nemzet a véderő tekintetében a fennálló törvények alapján bír;

2. szükségesnek tartja azt, hogy a katonai érdekt reformokkal együtt, részint a jelen törvényjavaslat keretén belül, részint azzal egyidejűleg azok a leglényesebb reformok is létesítsenek a közös hadsereg intézményeiben, melyek Magyarország állami önállóságának és állami intézményeinek, nemzeti jellegének mellőzhetlen elvi és gyakorlati követelményei.

Végül tartozik tekintettel lenni a nemzet közgazdasági erejére és pénzügyi teherviselési képességére.

Mint hogy pedig a napirenden lévő törvényjavaslat ezeknek a szempontoknak meg nem felel, mint hogy a javaslat pénzügyi következményeiről alapos felvilágosítás nincs:

a képviselőház ezt a törvényjavaslatot általánosságban sem fogadhatja el, hanem utasítja a kormányt, hogy újabb javaslatot terjesszen a Ház elé, mely az elősorolt sérelmeket nem tartalmazza, illetőleg az elősorolt kívánalmaknak megfelel. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Határozati javaslatához csak egy megjegyzést fűz. Engedelmet kell kérnie, hogy nem a sajátja az, hanem Apponyi Albert gróf, a Ház igen tisztelt elnöke terjesztette volt be a véderőjavaslat tárgyalása idején. (Zajos derűtség, éljenzés és taps a néppárton és szélsőbalon.)

Asszonyhadsereg.

Kecskeméthy Ferencz: Előre is kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.) Minálunk már úgy is mindenki katona. Még megérjük, hogy a honvédelmi miniszter az asszonyokból is csinál egy hadsere-

padról és szinte futva sietett fel a kastélyba. Egy pillanatig, amint így átsietett a parkon, azt hitte, ez csak az álom folytatása. De akkor megpillantott a terrasz lépcsőjén egy nőt, akinek magas, karcsu alakja és érdekes, sápadt arcza láttára meghökkent. Heléne állott előtte; nem az a régi gyermek ugyan, hanem egy harminczöt éves nő, aki azonban ma is szépnek, sőt csábítóknak tetszett.

Sápadtan, remegve nézett egymásra a két hű barát, mintha időt kellene hagyniok egymásnak a viszontlátás gyönyörének teljes megértésére. Akkor aztán Heléne még sápadtabban, mint az előbb, lejtött Michel felé.

— Heléne! . . . Heléne!

Mosoly vonult mindkettő arczára, néma zavarodottság. Heléne virágot tartott a kezében, s azok a virágok is reszketni látszottak. . . Minden úgy volt, mint hajdan. . . mintha az az ócska, zöldes-szürke postakocsi el sem indult volna. . .

Es az egész mult, a husz hosszú év úgy elröppent a jelen pillanatában, mintha sohasem is létezett volna. . . mintha ez a perc csak folytatása lenne egy másiknak, amelyre mind a ketten oly élénken emlékeznek még, akár csak most történt volna.

get, hogy a rendes hadsereget megvédelmezze. Egyébként a hadi létszám emelésének semmi célja, úgy se lesz valami nagy háboru. Ausztria szétbomlásán se fog segíteni ez a hadsereg.

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Szünet után

Kecskeméthy Ferencz folytatja beszédét.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Elénk, zajos közgyűlése lesz holnap, csütörtökön Nagyvárad városának. Nem ugyan a napirendre tűzött ügyek fontossága, mint inkább az adópénztári ellenőri állás betöltése, a választás hozza fel a városatyákat.

Azonkívül kilátás van érdekes interpellációkra, melyek az első napi tárgyalás egy részét elveszik. Mert biztosan két napi közgyűlésre van kilátás, már csak azért is, mivel 46 ügy van felvéve a tárgysorozatba.

A választáson kívül a Kommandánsrét eladása, a város ügyeinek felügyeletére kiküldendő bizottság kérdése és a szikvizadó értékméte bizonyára hosszabb vitát fog kelteni.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1903. évi márczius hó 12-ik esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. A városi adópénztári ellenőri állásnak, esetleg ennek betöltése folytán üresedésbe jövő I., II., III. osztályú számtisztai állásnak választás utján betöltése.
3. A m. kir. belügyminiszter leirata a nagyvárad orth. izr. hitközség telek vételár hátraléka elengedése tárgyában hozott közgyűlési határozatra.
4. A földmivelésügyi m. kir. miniszter leirata a közutak befásítása és a faiskolák fenntartására vonatkozó szabályrendeletre.
5. Nyitravármegye közönségének a magyar országgyűlés képviselőházához intézett felirata a nemzetiségi viszonyok szabályozása tárgyában.
6. Somogyvármegye közönségének a magyar országgyűlés képviselőházához intézett felirata a magyar földnek magyar kézeni megtartását célzó törvények hozatala iránt.
7. Arad szab. kir. város közönségének a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez intézett felirata a sertésvásártartás módosítása tárgyában.
8. Pozsony szab. kir. város közönségének a magyar országgyűlés képviselőházához intézett felirata az egyesületi és gyülekezési jognak törvényhozás utján rendezése iránt.
9. Arad szab. kir. város közönségének a magyar országgyűlés képviselőházához intézett felirata a közpénzek elhelyezésénél hozott határozatoknál a felelősség szabályozása iránt.
10. Sopron szab. kir. város közönségének a magyar országgyűlés képviselőházához intézett felirata a vadászati törvény módosítása iránt.
11. A tanácsjavaslata Moskovits Adolf s fiai által a Kommandáns-rét megvételére tett ajánlatra.
12. A tanács Amánt Béla telekvétele iránti kérvényét beérjeszti.
13. A tanács javaslata özvegy Nagy Józsefné nagyvárad lakos telkéből a köztérhez csatolandó terület megvétele iránt.
14. A tanács javaslata Repkő István telkéhez csatolandó közterület átengedése iránt.
15. A tanács javaslata Somlyai Jenőné telkéhez csatolandó közterület átengedése iránt.

16. A tanács előterjesztése az árvaház igazgató-választmányának megválasztása iránt.

17. A tanács javaslata Kossuth Lajos szobra felállítására tárgyában hozott törvényhatósági határozatra.

18. A tanács javaslata a számvevőség és a házipénztár működésére felügyelő bizottság alakítására dr. Kurländer Ede által beadott indítványra.

19. A tanács jelentése a szikvizadó bérletére megtartott árverés eredményéről.

20. A tanács jelentése az Olasz ur-utcai iskola építésére megtartott árlejtés eredményéről.

21. A tanács jelentése a városház villamos berendezésére megtartott árlejtés eredményéről.

22. A tanács jelentése a rendőrök, szolgák, tűzoltók és szegődményesek ruházat-szállítására megtartott árlejtés eredményéről.

23. A tanács jelentése a kőműves, ács és eszerepező munkákra megtartott árlejtés eredményéről.

24. A tanács jelentése a Zöldfa alatti 3. sz. bolthelyiség bérletére.

25. A tanács jelentése a Zöldfa alatti 5. sz. bolthelyiség bérletére.

26. A tanács Balogh Döme felebbezését Beczkay Arthur vámfelügyelő ügyében határozathozatal végett beterjeszti.

27. A tanács javaslata Balogh Döme által az újvárosi polgároktól elvett legelő visszaadására beadott indítványra.

28. A tanács javaslata Simon János által kösterület vételárába befizetett összeg visszatulajánosa iránt beadott kérvényére.

29. A tanács javaslata Özv. Szűcs Istvánné kegydíj iránti kérvénye tárgyában.

30. A tanács javaslata Özv. Hrozjencsik Jánosné kegydíj iránti kérvénye tárgyában.

31. A tanács javaslata Gombay János nyugalmazott tanító nyugdíjjárulása tárgyában.

32. A tanács ifj. Schwarcz Abraham által tett alapítványról szóló oklevelet beterjeszti.

33. A tanács javaslata Németh Sándor és Bródi Sándor földbér átruházás iránti kérelmére.

34. A tanács a nagyvárad-i takarékpénztárral a központi villamos telep telkére kötött szerződést beterjeszti.

35. A tanács Özv. Fekete Józsefnéval kötött szerződést beterjeszti.

36. A tanács Csáky József számtiszt fizetés előleg iránti kérvényét beterjeszti.

37. A tanács Mercz József irodatiszt fizetés előleg iránti kérvényét beterjeszti.

38. A tanács Hügel Ödön írnok fizetés előleg iránti kérvényét beterjeszti.

39. A tanács Eizele Ferencz kézbesítő fizetés előleg iránti kérvényét beterjeszti.

40. A tanács Szabó Imre kézbesítő fizetés előleg iránti kérvényét beterjeszti.

41. A polgármester Busch Dávid, Beszedits János és Deák József ellen indított fegyelmi ügyben hozott jogerős ítéletet beterjeszti.

42. A polgármester Lovass Zsigmond ellen indított fegyelmi ügyben hozott jogerős becsületes határozatát beterjeszti.

43. A tiszti főorvos Orosz Józsefné szül. Becsei Anna szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

44. A tiszti főorvos Sztarill Ignác Jánosné szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

45. A tiszti főorvos Grünbaum Dávidné szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

46. A tiszti főorvos Schwarcz Ignácné szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1903. március 10.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

UJDONSAGOK.

Március 15-ike megünneplése.

Nap mint nap újabb értesítéseket kapunk az 1848-iki legendás események megünneplésére vonatkozólag. Ujabbban a közs. polgári leányiskola lényesnek ígérkező kurucz-ünnepségéről, a gazdakör és az újvárosi közs. elemi leányiskola ünnepéről kaptuk a következőket:

A polgári leányiskola kurucz-ünnepélye.

A nagyvárad-i közs. polg. leányiskola márcz. 15-én tartandó »Kurucz-ünnepségének« műsora a következő:

I. rész.

1. »Hymnusz.« Énekli a dalkör.
2. Márcziusi szép napok« Lamperth G.-tól. Szavalja Végh Erzsike VI. oszt. tan.
3. »Gábor Áron« Beleznyától. Előadja az énekkar.
4. »Március 15.« Párbeszéd. Előadják Bary Olga és Megyesy Erzsike IV. oszt. tan.
5. »Talpra magyar!« Beleznyától. Előadja az énekkar.
6. »Dal a szabadságról« Sárosytól. Szavalja Lasky Adél I. oszt. tan.
7. »Kossuth dalok.« a) Nincsen drágább... b) Tavaszodik még sincs harmat... Beleznyától. Énekli a dalkör.
8. »Petőfi álma« Pósa L.-tól. Szavalja Feiler Anna I. oszt. tan.

II. rész.

1. »Tárogató hang.« Endrődy költeménye. Zenésítette Belezny, előadja az énekkar. Tárogatón kíséri Vomácska József.
2. »Rákóczy a határon.« Endrődytól. Szavalja Katona Erzsike II. oszt. tan.
3. »Eredeti kurucz dalok.« a) Csinom Palkó. b) Steier tánc. Énekli a dalkör.
4. »Rákóczy« Petőfitől. Szavalja Nagy Vilma I. oszt. tan.
5. a) »Jaj régi szép magyar nép.« Az előzenét tárogatón előadja Vomácska József. b) »Kurucz imádság.« Endrődy költ. Zenésítette Belezny. Énekli a dalkör.
6. Rákóczy-induló. Farkas Imrétől. Szavalja Böszörményi Erzsike IV. o. t.
7. »Rákóczy-induló.« Régi magyar ének. Előadja az énekkar.
8. »Bujdosó« Gyulaytól. Szavalja Szondy Margit I. oszt. tan.
9. a) »Ószi harmat után.« Régi ének. b) »Lóra kurucz.« Endrődy költ. Zenésítette Belezny. Előadja az énekkar.
10. »A bujdosó Rákóczy.« Régi kurucz költemény. Szavalja Fényes Ilona IV-ik oszt. tanuló.
11. a) Rákóczy kesergője.« Régi magyar dal. b) »Bezerédy nótája.« Endrődy költeménye. Zenésítette Belezny Antal. Előadja az énekkar.
12. »Rodostói temetőben.« Arany Jánostól. Előadják: Handel Kornélia mint Génusz, Tóth Etelka mint Auróra, Katona Ilonka mint Victória, Polgár Lili mint Hungária, Leichmann Jolán mint Kételkedő, Ragány Juliska mint Nemezis, Csák Ilona mint Remény.
13. »Szózat.«

A Gazdakörben.

A Nagyvárad-velemezzei Gazdakör a 48-iki márcziusi események emlékére f. hó 15-én délután 4 órakor a kör helyiségében hazafias ünnepet tart a következő mű-orrall:

1. Megnyitó. Tartja Kiss Elek elnök.
2. Nemzeti dal. Petőfitől. Szavalja Váradi Jenő.
3. Hazafias költemény Petőfitől. Szavalja Barta Erzsike k. a.
4. Alkalmi felolvasás. Tartja Gottlieb Zoltán.
5. Márcziusi dal. Ábrányitól. Szavalja Friedmann Sándor.
6. »Mi a haza?« Ábrányitól. Szavalja Kardos Manó.
7. Zárszó. Tartja Kiss Elek elnök.

Az újvárosi közs. elemi leányiskolában.

Az újvárosi községi elemi leányiskola a szabadság évfordulóját f. hó 14-én d. e. 10 órakor ünnepli. Az ünnepélyt a növendékek nyitják meg a Hymnusz éneklésével. Megnyitót tart Bércziné H. Paula igazgatónő. Ezután különféle szavaltatok következnek s az ünnepély befejezését egy kis szindarab léle képezi, melynek címe:

Márcziusi mese.

Gyermek-színmű 1 felvonásban. Irta: Szőke Berta.

Személyek:

Özv. Sárvariné	—	—	Weisz Jolán IV. o. t.
Etelka néni	—	—	Lázár Róza IV. o. t.
Nagymama	—	—	Puskás Jolán V. o. t.
Jolán	—	—	Barna Juliska II. o. t.
Iren	—	—	Rozenzweig Frusina II. o. t.
Erzsi	—	—	Friedler Margit IV. o. t.
Kata	—	—	Retezár Klára III. o. t.
Vilma	—	—	Nesvera Margit I. o. t.
Anna	—	—	Klein Elza I. o. t.
Mari cseléd	—	—	Grünfeld Ilona III. o. t.

A szindarab előadás közben a növendékek Belezny Antalnak ez alkalomra megzenésített Talpra magyarját éneklék.

Végül a Szózatot éneklék a növendékek.

Bittó István temetése.

Tegnap temették Budapesten Magyarország egykori miniszterelnökét, Bittó Istvánt Andrásy-uti lakásáról.

Az elhunyt puritán jellemű államférfi sehogyan sem volt megelégedve avval az átalakulással, melyet a Tisza-féle fúzió a kormány-pártra és a közállapotokra gyakorolt. Emiatt aztán Tisza annyira mellőzte, hogy a közszereplés teréről teljesen leszorította őt. Csak Széll Kálmán nevezte őt ki főrendiházi tagnak. Ennek a hosszas mellőzésnek tulajdonítható, hogy a mai generáció már a nevét is alig ismerte a volt miniszterelnöknek, ki oly sok érdemet szerzett magának a haza ünneplés szolgálatában a szabadságharc idején mint képviselő, majd mint az emigráció munkás tagja, később mint a képviselőház elnöke, végül mint igazságügyminiszter és a Deák-pártnak utolsó miniszterelnöke.

Bittó István azon képviselők közül, akik az első független magyar kormányt s az ország kormányzóját, Kossuth Lajost követték Pestről Debreczenbe s onnét Pestre, innét Szegedre, majd Aradra és onnét a haza határára, Vidinbe, Sumlába és Kintahiába, Bittó István volt az utolsó, ki a többi túlélte; még csak pár héttel ezelőtt ketten voltak: ő és az ezen év elején elhunyt Ivánka Zsigmond.

A képviselőház elnökeinek sorában Bittó az 5-ik volt; megelőzték Pázmándy Dénes, Ghyecz Kálmán, Szentiványi Károly és Somssich Pál. A miniszterelnökök sorában szintén az 5-ik, gróf Batthyány Lajos, gróf Andrásy Gyula, gróf Lónyay Menyhért és Szilágyi József után.

Deák Ferencz — a 49-es Vukovics Sebőt nem számítva — és Horváth Boldizsár után Bittó István volt igazságügyminisztereink sorában a 3-ik.

Budapest, márcz. 10. (Saját tud. táv.)
Ma szentelte be Szemrecsányi püspök Bittó István holttestét. A szertartáson a királyt Apponyi Lajos gróf udvarmester képviselte. Széll Kálmán miniszterelnök vezetésével jelen voltak az összes miniszterek. Beszentelés után impozáns menetben kísérte a nagyszámu közönség az ex-miniszterelnök koporsóját a keleti pályaudvarhoz, ahonnan a sárosfai családi sírboltba szállítják.

TAJEKOZTATO.

Március 11. Kiskereskedők társulatának közgyűlése d. u. 8 órakor.
 Márcz. 14. A Szigligeti társaság közgyűlése d. e. 10 órakor a városháza nagytermében.
 Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
 Márcz. 15. A közs. polgári leányiskola kurucz-ünnepélye a Csarnokban.
 Márcz. 16. A nagyváradi gőzmozdonyu közuti vaspálya r. t. közgyűlése d. e. 10 órakor.
 Márcz. 22. A hegyközség közgyűlése d. e. 11 órakor a városházán.
 Márcz. 22. A kath. főgymnázium ifjúságának matinéja d. e. 11 órakor.
 Márcz. 22. Az ügyvédi kamara közgyűlése d. e. 10 órakor a városháza nagytermében.
 Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
 Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* A Katholikus Szabad Liceum estélye. A nagyváradi katolikus kör, mely az idén már négy ízben gyűjtötte össze a város előkelő társadalmát fényesen sikerült liczeumi előadásaira, most *szombaton estélylyel* lép a nagyközönség elé a következő rövid, de változatos és sokat ígérő műsorral:

1. *Hegedű-szólo.* Előadja: *Frankó Sándor.*
2. *Úti rajzok:*
 - a) Kopenhágától Krisztiániáig;
 - b) Krisztiániai élményeim;
 - c) Finnországi reminiscenciák.

Előadja: *Báthory Ferencz.*

3. *Szoprán-szólo.* Énekli *Klusacsek Margit* urhölgy.

Az élvezetesnek ígérkező estélyt a főgymnázium dísztermében tartják meg. Kezdeté 6 órakor.

* Huszonégy város a kormánynál. A törvényhatósági városok legutóbbi értekezlete tudvaleg elhatározta, hogy együttes küldöttséggel keresi föl a kormány tagjait és föltárja a városok helyzetét. Hír szerint a 24 város küldöttségét március 17-én fogadja a kormány. A küldöttséghez csatlakozásra kérik föl a városok országgyűlési képviselőit is. A tisztelegés után a belügyminiszteriumban enquete lesz.

* *Márkus Emilia Nagyváradon.* *Márkus Emilia* asszony, a Nemzeti Színház ünnepelt művésznője két napi vendégszereplésére tegnap délután érkezett meg. A vasutnál dr. *Hoványi Géza* színházi bizottsági elnök, *Somogyi Károly* szinigazgató, a társulat több tagjai és a sajtó képviselői fogadták. A vasutól rövid, de szívélyes üdvözlések után a művésznőnek a Rimanóczy-szállodában bérelt lakására hajtatnak, honnan rövid pihenés után már a próbára ment át a kiváló művésznő.

* *Ki akar katona lenni?* A honvédelmi miniszter általános pályázatot hirdetett a) a katonatiszti árvaifjúk nevelő intézetébe b) a katonai reáliskolákba c) a két katonai akadémiába és d) a katonatiszti leányok nevelőintézetébe való felvétel tárgyában. Felhívjuk az érdeklődők, különösen a szülőik figyelmét erre a pályázati hirdetésre, a melyet a városi Tanács katonai ügyosztályában a hivatalos órák alatt egész terjedelmében meg lehet tekinteni.

* Az orsz. gyermekmenhely építése. Mint már írtuk, a belügyminiszter nagyobb szabású állami gyermekmenhelyet létesít a Czélra Nagyvárad városa a volt Eprekert területéből 2 holdat ingyen engedett át az államnak. Az építkezésre a pályázatot is kiírták. *Beöthy László* főispán értesítette Nagyvárad városát, hogy a versenytárgyalás a menhely építésére március hó 27-én lesz a városházán, s felkérte a polgármestert, hogy a városi főügyészszel és városi főmérnökkel együtt jelenjék meg.

* *Hymen.* Dr. *Rácz Ödön*, az állami gyermekmenhely igazgató-főorvosa e hó 25-én délután 11^{1/2} órakor tartja a Kossuth Lajos-utcai izr. templomban egybekelési ünnepélyt *Incze Irén*nel, *Incze Lajos* építészvállalkozó és neje kedves leányával.

* A katonai javaslatok Nagyváradon. A póttartalékosokról szóló katonai javaslat benyújtása után, még az elmúlt év november havában felírt Nagyvárad városa a javaslatok ellen a képviselőházhoz. Azóta ezt a javaslatot visszavonták s egy másik felett harcol most a képviselőház, amely azonban épen úgy belevág a nemzet testébe, mint az első javaslat s elviselhetetlen teherrel sújtja az ország népét. Ez indította dr. *Stocker József* törvényhatósági bizottsági tagot arra az indítványra, melyet tegnap nyújtott be, hogy a mostani katonai javaslatok ellen is irjon fel Nagyvárad városa. A tanács mint állandó választmány tegnap tárgyalta a beadványt s kimondotta, hogy a város már egyszer felírt a katonai javaslatok ellen s így újabb felírat küldését feleslegesnek tartja. Nem is viszi be a közgyűlés elé, hanem egyszerűen félreteszi a dr. *Stocker József* indítványát. Aligha sikerül azonban, mert interpellációkkal fogják megostromolni a tanácsot.

* Az irgalmasok ünnepe. Az irgalmas rend — köznéven mizeriek — alapítójának Istenes sz. Jánosnak napján f. hó 8-án szép ünnepet ültek a helybeli Irgalmas-rendház tagjai. Dél előtt a rendház áldozó papja *Zsdlák Privát* tartott ünnepélyes misét, s a hivek közül sokan járultak a szentségekhez. Délben a rendház priorja dr. *Wimmer Julián* ebédet adott a rendház vendégeinek, kiknek sorában megjelentek: dr. *Steinberger Ferencz* apátkanonok, *Nogely István* cz. kanonok, képezdei igazgató, *Papp Miklós* kir. tanácsos pénzügyigazgató, *Novotny Alfonz* főgymnáziumi igazgató, *Kovács Béla* ügyvéd, dr. *Vucskics Gyula* plébános, *Komlóssy József*, *Darvassy Lajos* városi tanácsosok, *Kugler Albert* kereskedő stb. Ebéd alatt dr. *Wimmer* főorvos és házifőnök felköszöntötte a vendégeket, s ezek nevében dr. *Steinberger* Ferencz kanonok pompás toaszban emlékezett meg az Irgalmas-rendről, melynek tagjai önfeláldozó működést fejtenek ki nemes hivatásuk teljesítésében embertársaik boldogítására.

* *Kossuth-szobor Nagyváradon.* Nagyvárad város törvényhatósága elhatározta, hogy Kossuth Lajos emlékének megörökítésére szobrot emel s a módokat megállapítására és javaslatlételre utasította a tanácsot. Nagyvárad város tanácsa a holnapi közgyűlés elé azon javaslatot terjeszti, hogy az 1904-ik évtől kezdve a város költségvetésébe évenként egyezer koronát vegyen fel a törvényhatóság. Így csak lesz valamikor Kossuth-szobor Nagyváradon.

* *Aki nem vágyik Amerikába.* A »Nagyváradai Napló« tegnap számban azon hírt közli, hogy *Waldmann Mayerrel* együtt Amerikába indult *Fröhlich Pál* fiatal hentes is, *Fröhlich János* jóhírű nagyváradi hentes iparos öcsöce. Ez a hír teljesen alaptalan, mert *Fröhlich Pál* huzamosabb idő óta Kis-Kunfélegyházán egyik nagy hentes műhely üzletvezetője, s eszéágában sincs az újvilágba vitorlázni. Annyi az igazság, hogy öcsöce *Fröhlich István* elutazott külföldre: Ausztriába és Németországba, ismeretének gyarapítása czéljából, de az amerikai nagy boldogságot nem irigylí senkitől, s így nem is vágyódik a yanke-ek közzé.

* A szikvizadó kezelése. A szikvizadó bérletére beérkezett legelőnyösebb pályázó évi 15620 korona évi bért ígért Nagyvárad városának, azon kikötéssel, hogy ezen ajánlatát újabb árlejtés esetére is fentartja. Nagyvárad város tanácsa kapva kap ezen s most olyan javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, amely épen nem felel meg a törvényhatósági tagok akaratának. Tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy a házikezelés teljes elejtését s új árlejtés megtartását javasolja a holnapi városi közgyűlésnek. Azt hisszük, hogy erre megadja a törvényhatóság a méltó választ.

* *Báró Fejérváry Géza* hetvenéves. *Báró Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter e hónap 15-én tölti be hetvenedik életévét. A miniszter barátjai és tisztelői, — amint halljuk, — e születésnapot nem most, hanem *József főhercegnek*, a honvédség főparancsnokának születésnapjával egyidejűleg május végén fogják megünnepelni.

* *Vakok intézete Kolozsvárott.* A siketnémák országos intézete mellett pár év előtt egy vakok intézetét is létesített Kolozsvár városa s most emelt ennek megfelelő otthont. Az új épületben több vak gyermeket fognak oktatni. Az emberbaráti intézmény vezető bizottsága megkereste ez alkalomból Nagyvárad városát, hogy ez évi április 15-ig irassa össze a város területén levő 4—16 éves vak fiú- és leánygyermekeket. Együttal küld két felvételi kérvény-mintát, hogy ha akadna a város területén olyan vak gyermek, akit szülei az orsz. vakok intézetébe felvétetni akarnának.

* *Munkások kegyelete földesurak sirjánál.* Most, mikor az átkos szocializmus elve virágozik a földmunkások körében, mikor nem a józan ész, hanem egyes véresszájú demagógok jelmondatai vezetnek az emberek ezreit, igen-igen jól esik nagy ritkán megemlékeznünk olyan, különben igénytelennek látszó eseményről, mikor munkások munkaadójuk, földesurak irányában hálaüknek kegyeletüknek adnak nyíltan kifejezést. Most is egy ily meghatározó dologról értesültünk. Megemlékeztünk a napokban, hogy Békésmegyének egyik előkelő nagybirtokosa, *Geist Gyula* kondorosi földbirtokos és a nagypréposti görbedi uradalom bérlelője, *Geist Gáspár* ismert sportmann fiúére Budapesten elhunyt. Holt tetemét birtokán *Kondoroson* helyezték a családi sírboltban örök nyugalomra. Uradalmának alkalmazottjait nagyon leverte a gyász, mert az elhunytban nem a gögös földesurat, hanem atyai barátjukat vesztették el. Szeretettüknek és kegyeletüknek nem is késlekedtek kifejezést adni, mert azonnal a gyászos hír vétele után gyűjtést indítottak maguk közt koszorúra, melyet aztán elhelyeztek fájó könnyek közt a frissen hantolt sírra. A koszoru szalagján a következő felírás van: *Kenyéradó gazdájuknak, a munkások barátjának — a földműves munkások.*

* *Apró hírek.* *Elveszett* tegnapi este a színházból az Uri-utcába vezető utvonalon egy kettős fedelű női arany óra, melynek mindkét fedele igazgyönggyökkel kirakott (egy igazgyönggy hiányzik). Ki hirt ad róla, illő jutalmat kap a rendőrségen. Ugyancsak tegnap elveszett egy ezüst női óra, arany zománczozással. Az óra ezüst lánczán kulcs és egyéb apróság. — *Találtak:* egy bolti mérleget, egy evangélikusok számára írt énekes könyvet, *Görgös Lajos* névre szóló 3 drb okmányt, 4 kis kulcsut madzagon és egy csákányt. Mindezen tárgyakat igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen.

* *Apróbb lopások.* *Weisz Sándor* rovott multu csavargó dr. *Schiff Ernő* orvos Nagy Sándor-utcán levő lakása udvaráról tegnap két széket lopott. Ugyancsak tegnap *Kodredn Mitru*, lopás miatt többször büntetett tolvaj a Teleky-utcán levő *Kurländer-féle* üzlethől 28 drb. ostoronyelet emelt el. Mindkét tolvajt csakhamar kézrekerítették és a rendőrségnél történt kihallgatásuk után átkísérték őket az ügyészség fogházába.

EGYESÜLETEK.

* *A pinczerek gyűlése.* A Magyar Országos Pinczér-Egyesület nagyváradi választmánya folyó év március hó 12-én, éjjel 1 órakor a Rimanóczy-szálloda éttermében ma rendkívüli közgyűlést tart.

A közgyűlés tárgyai:

1. A választmányi tagok megválasztása. 2. Alakuló gyűlésről felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 3. Pénztári kimutatás. 4. Titkári jelentés. 5. Ugyvezetői iroda felállítása iránti határozat. 6. Esetleges indítványok. Nagyvárad, 1903. év márczius hó 7-ik napján. Dolgos Ignác, v. elnök. Leitner Ferencz, v. alelnök. Stern Sándor, v. pénztárnok. Valocsi Ferencz, v. ellenőr. Klein Adolf v. titkár.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Halálcs csönd.

Ösütörtök: Doktor ur.

Péntek: Uff király.

Szombat: Uff király.

Vasárnap: d. u. New-York szépe, este II. Rákóczy Ferencz. (Ünnepi előadás.)

Márkus Emilia, mint Monna Vanna.

Annyi pro és contra Monna Vanna-vita után bizony kissé elcsépelet dolog ma már Maeterlinck darabja. A sok badar és kevésbé badar lekritizálás és ros paródia elért egyet: ha nem is árthatott Monna Vannának, mert az mindenképpen mestermű marad, de ártott a közönségnek, mely most már csak személyi tekintetből hajlandó Maeterlinck darabját megnézni.

Márkus Emilia személye felcsigázta az érdeklődést s megtöltötte a színházat lelkes közönséggel.

Tényleg igen sok értékes új dolgot fedeztünk fel Márkus Emilia Monna Vannájában. Egész lélektan az, a mit az arcajátékával ki tud fejezni s a hogy a III. felvonásban Monna Vanna lelki átalakulását, férjétől való elfordulását és Prinzi-valle iránti szerelmének szinte őrvongó kitörését érthetővé tette, az egyenesen feltűnő mulhatatlan. Remek volt a második felvonás vége is, a megbékült, csevegő hang, majd a végső kitörés mérsékelt ereje. Ellenben nagy kár, hogy az I. felvonásban és a II.-nak elején a tulságosan fenségeskedő pózok messze fölébe kerekedtek a természetességnek s nem annyira igazságukkal, mint szép kimért-ségükkel ragadták el a közönséget. Ezek a pózoló helyeken nem az igazi Monna Vanna, hanem a szép Márkus Emilia ragadta tetszésére a közönséget.

Azonban minden jó, ha jó a vége. A II. felvonás vége és a III. felvonás nagy sikere nem hagyott mást a néző emlékezetében, mint a szerep fényoldalait.

Az itteni szereplők a régi jók. Tóth, Dési, Peterdy az első szereposztás sikerét ujitották fel. Nagyon sokat, csaknem a kifogástalanságig haladt Szarvasi Sándor; mindössze a III. felvonás elején komikus a színpalak mellé lapulás és maszkját nem ártott volna most is bajszszal, szakállal csinosítani.

Prinzi-valle és Giovanna.

Prinzi-valle! Mennyire más volt a te lelki világod, mint korunk beteges embereié. A gyermekkor üde, bohó ábrándjait végig birtad álmodni erős férfiaságodban, a dél kéjre hevitő forró napja alatt anélkül, hogy szennyes gondolat is született volna erős férfagyadban. A nőt mindig eszményednek hagytad, a megkísértés legveszélyesebb pillanataiban is és nem jutott eszedbe, hogy lerántsd egy pillanatra is azon piederstől, hova felemelked, a hol végig álmodtad... Oh Don Juan, a se-villai lovag, toledoi rapírjának aranyos mar-

kolatára téve kezét, csak szánalmasan neveté, a szerinte megmagyarázhatatlan tettet... Szentgalli Casanova Jakab báró pedig, gunyos bosszúsággal mosolyogna, gyöngéden ápolit bajusza alatt... Ők a testi, érzéki szerelem matadorjai s nem értenek a lelki szerelemhez semmit... Magasan fölöttük állsz te egyszerű, hazátlan kalandor kapitány, mert a lelki vonzalmak mindig nemesebbek, mint a testiek... Egy kalandor kapitány, a ki legenda alakká lesz, a lelki szerelem eszményi gyakorlása miatt; — és a ki egy névtelen, közönséges barbár marad, ha másként cselekszik... S ha másképpen cselekszik, elvesztette volna egész lelki világát; azt a tábori élet sivárságában oly féltve őrzött édes, gyönyörteljes emléket, — s nyert volna helyette egy nőt, ki undorral áldozza fel magát szülővárosáért — egy barbárnak. Mindkét részről sokkal nemesebb, sokkal magasabb s nagyobb a nyert lelki gyönyörűség... És olyan keserűen fáj-dalmas elveszteni egy férfunak az ideált s nyerni helyette bár a legszebb nőt is.

Prinzi-valle! Tudod, hogy a reggel pirkadása halált fog neked hozni, s nem rohanz mohón, élvezni a földi kéjeket, hanem derült mosolylyal, lelki gyönyörűséggel elevenited fel a gyermekkor féltve őrzött rövid, gyermekes örömet, melyből annyi ragyogó fényt tudott még férfikorában is meríteni a lelked... Reszketsz nevének kiejtésakor s félsz megfogni puha, bárszony kezecskéjét annak a nőnek, ki-nek nevét ábrándos gyönyörűséggel suttogtad magános éjjel csendjében. S miért? A vágyaidtól? — Nem! — Csak egy gondolatért; nehogy azt gondolja Giovanna, hogy vissza akarsz élni avval a hatalommal, hogy ő a sátrában van... Pirulva nézél Giovanna lelkes szemébe, ha tekintetéből állati vágyat olvasna ki; pedig a győztes joga volna ez áldozathoz, mert megfizetett érte. Nem egy szép asszonyra, Piza legszebb nőjére vágytál... »Az a szerelem, a miről beszélek, kü-lönb dolgokra vágyik: ezt kérem, kívánom! ne kételkedjél bennem...« Mennyi nemesség, egyszerűség szavaidban s főképp mennyi — szerelem.

»Sokszor kapaszkoztam a kapu lánczaiba, nehogy elragadjon a látásodra epedő vágy, nehogy a rád derült boldogságot és szerelmet zavarjam!« Nem is képzelt mást, minthogy Giovanna Guidó mellett feltalálta azt a boldogságot, a mi neki csak álmodozásában jelentkezett. Elég, hogy boldognak tudja kedvesét, hogy ő is boldog legyen.

Kissé érthetetlen e magasztos szerelem azon örült próbája, hogy Vannát csak egy köpenyben hívja sátorába. Zord elhatározás, vagy nagy lelki szilárdság tanácsolja neki e tettet? Hirtelen fellebbanása, vagy a kalandor kapitány vad elhatározása volt e tett indító oka? Igen, a kalandor vér összefonódva szerelmével... Lelke mélyében hiven őrizi Giovanna képét, de kalandor vére a győztes jogát követeli. Hátha Giovanna régen megszünt az a gyermekkorai bájos gyermek lenni, ki az ő szívéit ily örök álmodozásra bírta? Akkor rutul meg lesz a sors által csálva az a szegény álmodozó szív s a kalandor kapitány oktalan nagyilekűsége, csak gunykacszajra érdemes. Elveszti magát, de bukása által megmennti Pizát s elveszett boldogságáért hol vehet kárpótlást? A kalandor vad elhatározásával izeni meg feltételeit. Ha megéri lelki boldogságának megsemmisülését, úgy magával fogja rántani a büszke főur feleségét — Giovannát. Reszket a képzelt találkozás kimene-teléről... Meglátva Giovannát szeretne lábá-hoz omolni s nagy lelki gyönyörében megsemmisülni előtte. Félté, reszkető ajakkal susogja nevé: »Giovanna... Ő Vanna... Vannám!« Első percében feltalálja a nőben, az egykori ideált... De mi lett volna, ha Vannában, nem az ideált ismeri fel, csak a nőt, Guido Colonna hitvesét? Ugy felébredt volna az a szilaj kalandorvér... »Elég lett volna egy szó, mely nem a tied; elég lett volna egy mozdulat, mely nem a te mozdula-tod; elég lett volna egy semmiség, hogy a gyűlölet fellebogjon s a vadállat kitörjön!... De mihielyt megláttalak, azonnal láttam, hogy ez lehetetlen...« Meghódítja, bilincsbe veri a kalandort, lelki nagyságával, magasztos bájával

az ideált; a női szívnek ellenállhatatlanul ki-sugárzó finomsága, lélekre ható — fonsége Szerelmének magasztos próba-köve volt e kísértés s Prinzi-valle fényesen kiállotta. Lelke összes vágyainak teljesültét várja ez utolsó éjszakától s megelégszik, ha gyermekálmairól s szerelméről beszél. Nem keresi részeg gyönyörrel kedvese ajkát, de álmódóva mélyed tiszta tekintetébe.

És Giovanna?

Giovanna boldog. Megrészegíti, lelkébe lo-pódzik az a nagy lelki szerelem. Forró, déli vérrel nem akar lehetlenséget ismerni a szerelemben. Ő százszor is kiereszkolta volna szerelmét, ha ugy szeretett volna, mint Prinzi-valle. Őt nem elégitette volna ki az a rajongás, a mi oly kedvessé teszi Prinzi-vallet...

... Lelke mélyében talán ő is ott őrizi annak a kis aranyműves fiúcskának emlékét, de a házias élet közepette, nem gondol annyit rá, hogy határozott alakot ölthessen... Pedig az ő szívében is kellett lenni egy ideálnak, de ez névtelen volt, s nem öltött alakot. Várta talán, de nem jelentkezett... Forró szíve hasztalan kereste a névtelen és alak nélküli hőst, míg végre férje oldalán megnyugodott... »Guidó... Boldoggá tett, amennyire őrlt és lehet az ember, ha lemond bizonyos őrlt és nem a földi élet számára való álmokról! Te is belátod egyszer, — szinte remélem ezt — hogy elégedettek lehetünk, s nem kell egész életünkön át várakoznunk arra a boldogságra, mely senkinek sem jelentkezett még.«

»Nem neked, nem nekünk szolt ez a be-széd; — annak a szerelemnek voltam a tolmácsa, mely a szív első pirkadásakor tűnik fel; mely valahol a földön talán feltalálható, de nem nálam és nem tenálad... mert te nem tetted meg azt, amit az ilyen szerelem megtett volna...«

Milyen lelki érzelmek közepette léphetett Vanna Prinzi-valle sátorába? A mártírhálóra elkészült fehérlektű nőnek magasztos elhatározásával... Talán kutatta multjában ez ismeretlen alak emlékeit, de az aranyműves szőke haju fiacskájára, Gianellóra nem gondolt... Csak a rettegett hódítót, az őt megalázó ismeretlen férfit gondolta Prinzi-valleban, s csodálkozva bámult rá, mikor az nevé, oly szenvedélyes tisztelettel mondja ki. A női lélekben oly csodálatosan finom érzéssel megérezte, hogy ettől az embertől nem kell félnie. »A te szememben is ott a vágy; de nem olyan mint a többieké; nem taszit vissza és nem ijeszt... Azonnal éreztem, hogy ismerlek, bár nem emlékeztem rá, hogy valaha láttalak...«

Pizába visszatérve lelke még a csodálatos, magasztos éjjel behatása alatt áll. Azt hiszi, férje első szavára örömmel fogja ártatlanságát elhinni. Ünnepeletet akarja az őt bálványozó hőst, ki nagy lelki nemességében Pizát megmentette, s őt magát tiszteletben tartotta. Nem szűnik meg Guidót szeretni, de villámgyorsan kell neki párhuzamot vonni férje, s Prinzi-valle közt. Látja a kalandor rajongó szerelmét, szelid meleg tekintetét maga előtt, mikor az ő ábrándos szerelméről beszélt akkor, mikor sátrában a győztes jogait követelhetette volna; s a képzelt gyaláztattól lángoló, bosszuvágyó férjet, ki nem hisz neje lélekreható könyörgésében, ártatlanságának csodájában. Fel kellett ébrednie agyában e kérdésnek: »Prinzi-valle se hinne nekem?« ez bírta arra, hogy megmentse Prinzi-vallet.

Prinzi-valle és Giovanna!

Két eszményi alak a szerelem mythoszában, két lelki rajongó, az egyik igaz nőiesség-gel, forró olaszvérrel, — a másik magasztos lelki nagysággal felruházva.

Prinzi-valle! Te maradsz azért bámolatunk tárgya, nem Giovanna. Te őriásként válsz ki, a mi léha gondolkodásunk és életfelfogásunk hitványaságából... Giovanna a nő örök eszményképéhez hű maradt;... az ő nemében nem olyan ritka dolog az érzelmek magasztos felfogása és gyakorlása, mint a Prinzi-valleban. Tőle elvárjuk az önfeláldozást és lelki nemességét, mert a nők ezerszer több ideálistmust őriznek meg lelkükben, mint a férfiak.

Márkus Emilia mai fellépése. A

Szigligeti-színház nagy vendége, Márkus Emilia asszony ma másik hirassé vált új szerepét mu-

tatja be Nagyváradon. Echegaray megrázó, nagy drámájában, a *Halálos csönd* ben lép föl s a darab központját, Augustias szerepét játssza, a mit ő kreált a budapesti Nemzeti színházban szenzációs siker mellett. A közönség körében általános az érdeklődés a mai vendégjáték iránt s bizonyára zsufolt ház fogja csodálni a szöke csoda hataktas művészetét. A darab egyébként a régi szereposztásban megy.

Rédey Szidi beteg. A nagyváradai közönség nagy szeretetét oly hamar megnyert művésznő, Rédey Szidi asszony, a Szigligeti-színház bájos, gyönyörű hangu primadonnája beteg. Hűlésből torokbajt kapott s orvosi tanácsra 3-4 napig szobáját kell őriznie. Betegsége folytán a színház heti műsora változást szenved s csütörtökön Molnár Ferencz nagysikerű vígjátéka, a *Doktor ur* kerül előadásra. A *Jack és Bob* premierjét, ha a művésznő egészsége megengedi, pénteken tartják meg.

Márkus Emilia urónek,
a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésznőjének utolsó fellépésével:

Szigligeti-Színház.

Folyószám 173.

Bérlet — ss.

Ma szerdán, 1903. márczius 11-én:

Halálos csönd.

Dráma.

S Z E M É L Y E K:

Augustias	— — — —	Márkus E.
Donna Mercedes	— — — —	Somogyiné N. Julia
Imoz	— — — —	Peterdi Etel
Pura	— — — —	Tóváry Anna
Julia	— — — —	H. Czene Steff
Raimundó	— — — —	Tóth Elek
Gennaro	— — — —	Szarvasi Sándor
Orellana	— — — —	Deésy Alfréd
Tábornok	— — — —	Bognár J.
Don Rogrigo	— — — —	Kovács Lajos

Mérésékellen felemelt helyárrakkal.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 óratól előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön, márczius 12-én:

A doktor ur.

Böhözet.

Igazságszolgáltatás.

Mikor az asszony megöregszik.

Egy őszbe csavarodó, duhaj kis paraszt Don Juan állott tegnap a törvényszék előtt, a kinek a hódításai számra ha nem is vetekednek a spanyol őseivel, de jellemzők a paraszt szerelem élettanához.

Erős János sokszor volt már verekedésért büntetve, de önérzetes büszkeséggel állítja, hogy mindig csak asszonyért verekedett.

Máskor rendszeren a vetélytársai juttatták a törvény kezébe a kis Don Janost, most egyszer ám az asszony, a kinek 10 évig volt a szeretője. Hogy megöregedett a valamikor virágzó Julcsa, Erős Janosból ismét kitört a fiatalokbeli csapodárság s elszertette a szomszéd vendég lányát, a kivel meg is szökött. A fiatal szép Savétával Pesterén ütött tanyát Erős János és Julcsáról egészen meglepedkezett már, mikor a véletlen a váradi vásáron összekerítette őket.

A megcsalt Julcsa rátámadt a fiatal menyecske s már verekedéssé fajult a szóváltás, mikor közbe lépett János és az elhagyott Julcsát úgy elverte, hogy orvosnak kellett bekötözni a sebeit.

Emiatt a lovagiatlan cselekedetért 6 havi börtönt mértek a törvény urai a csapodár őregre.

NYILTTER.

Szabott árak!

China-ezüstgyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja a most érkezett, 1903. évi mintákban dusan felszerelt raktárát, u. m. étszerek, asztalterítékek gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, dísz tárgyak művészies kivitelben. Nászajándékok, verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst GYÜRÜK egyedüli elárusítója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Értesítés!

Nagyvárad és vidéke t. közönségét van szerencsém értesíteni, hogy a

Braun és társa

czégen alakult és Nagyvárad, Zöldfa-utcán, a volt

Roth A. Gyula-féle

helyiségben berendezett **czipő, kalap és férfi-divat kereskedést** átvettem és azt ujonnan a mai kor követelményeinek megfelelő n berendezve a saját czégem alatt tovább vezetem.

A midőn ezen üzletemet megnyitom, biztosítom a nagyérdemű közönséget arról, hogy szükségletét sehol oly

olcsón és jó minőségben

be nem szerezheti, mint nálam.

Kérem erről szives látogatása mellett személyes meggyőződést szerezni.

Tisztelettel:

Weisz Henrik.

150

TAVIRATOK.

Az aradi gör. kel. püspök megerősítése.

Arad, márczius 10. (Saj. tud. távir.) A gör. kel. zsinat Metianu érsek elnökllete alatt tegnap igazolta Pap I. János

aradi püspökké való megválasztását. Az igazolt választási okmányokat ezután megerősítés végett a kormány elé terjesztik. Pap I. Jánost a zsinat egyszerűmíndt archimandrita rangra emelte.

Vészi—Zichy-affér.

Budapest, márcz. 10. (Saj. tud. táv.) A Zichy Jenő gróf és Vészi József között felmerült incidensben ma állapították meg a párbaj feltételeit. A párbajt holnap vívják. A feltételek kétszeri golyó váltás 30 lépés távolságról.

Nyomorból — a királyhoz.

Budapest, márcz. 10. (Saj. tud. táv.) Ő Felsége ma Budapestről Gödöllőre kocsizott. Amint kocsija az Albrecht-uton robogott, egy kopottas asszony folyamodványt dobott a király kocsijába. A rendőrség az asszonyt letartóztatta. — Hendlér Katalinnak hívják. Ura postaszolga volt, de nyugdíjazták s oly módon akart ő Felségétől segítséget könyörögni.

A huszti póstarablás.

Budapest, márcz. 10. (Saj. tud. táv.) A huszti postakocsit, mely kivételesen nagy mennyiségű pénzt és értéket szállított, ismeretlen tettesek megtámadták és kirabolták. A postakocsin a szolgabírói fizetések és az adóhivatal nagyértékű pénzküldeményein kívül értékes okmányok is voltak. Az elrablott összeg több ezer forintba rug.

Angol katolikusok a pápánál

Róma, márczius 10. (Saj. tud. táv.) Az angol katolikus unio küldöttsége a nordföldi herczeg vezetésével tisztelgett Ő szentségénél. A nagyszámu küldöttség tagjai között 8 püspök és számos világi méltóság járult a pápa elé. Ő szentsége a küldöttséget a legszivesebben fogadta, s közel egy óra hosszat beszélgetett velők, s távozásukkor megáldotta a küldöttséget.

Lujza herczegasszony válasáról.

Drezda, márcz. 10. (Saj. tud. táv.) A szász királyi udvar megtiltotta, hogy a lapok közzé tehessék a trónörökös válogerének részleteit és ítéletét, mert Lujza toskánai nagyherczegnő ez ellen óvást nyújtott be.

A választási törvény módosítása.

Bukarest, márcz. 10. A képviselőházban Lascar belügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be, melylyel a választásoknál követendő eljárást módosítják a végből, hogy a választás titkosságát jobban biztosítsák. (M. T. I.)

A macedon kérdés.

Athén, márczius 10. A macedon kérdésre vonatkozó interpellációra válaszulva Skuzes külügyminiszter kijelenti, hogy különböző üzelmek három év óta az izgalom állapotában tartják Macedóniát. Ezek az üzelmek arra irányulnak, hogy Macedóniában egyetlen nemzetiség érdekében történjenek intézkedések. A hatalmak azonban oly intézkedéseket

tettek, a melyek a keresztény lakosságnak válnak javára és a porta elfogadta a hatalmak javaslatait. Minden arra mutat, hogy lojálisan végre fogják hajtani azokat a reformokat, a melyek a jó közigazgatást biztosítják az összes törökországi keresztények érdekében. (M. T. I.)

Községi adók eltörlése.

Bukarest, márcz. 10. A szenátus egyhangulag elfogadta a községi adók eltörléséről szóló törvényjavaslatot. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 214

Ezt annál inkább valószínűnek találták, mert Sbaras a Wisniowieckiek tulajdona volt és így vöröspoztó módjára izgatta a herceg ellenségeit. Ságloba és Wolodyjovskij előtt tehát nagy és fáradságos ut állott, de mert Helena keresésében így is, úgy is meg kellett járniok, végeredményében mindegy volt, hogy előbb vagy utóbb teszik-e meg.

Olyan kipusztult vidékeken vonultak keresztül, hogy napokig nem találtak élő lélekkel. A városok romokban heverték, a faluk leégve és kipusztulva, az emberek legyilkolva vagy fogságba hurcolva. Utjukban csak hullákat és romokat találtak, füstölgő zsarátnokot és a pusztulás e birodalmában vadon kóborló kutyákat.

Aki túlért a tatárscorda pusztítását, az elrejtőzött az erdők mélyébe és inkább elszentelte a fagy és éhség kínjait, de nem mert előbujni rejtékéből, mert attól félt, hogy a veszedelem még nem mult el. Wolodyjovskij kénytelen volt fagyókerekkel és a magtárak romjai alól előkapart félig megégett gabonával etetni a lovait. Az emberei számára a rablócsapatoktól elszedett zsákmányból készített eleséget.

Október hava már a végét járja és amint a tél fagy és hó nélkül mulott el, most meg éppen rettenetes zord idő járt. A föld csonttá fagyott, a mezőket vastag hó borította, a vizeket pedig reggelenként vékony jégkéreg takarta. Az időjárás száraz maradt, de a halvány napsugarak még délben is csak gyenge meleget adtak, reggelenként és esténként pedig sötétvörös fény öntötte el az égboltozat alját, ami biztos jele a korán beköszöntő erős télenek.

A háboru és éhínség után az emberiség harmadik halálos ellensége közlekedett: a fagy. Mégis mindennek örvendezve várták, mert tudták, hogy ez nagyobb akadálya a háborunak bármiféle egyezségnél.

Wolodyjovskij, mint tapasztalt ember, aki Ukrania erdeit és hegyszakadékait is jól ösmerte, erős bizodalommal remélte, hogy sikerülni fog a hercegnőt feltalálni, mert hiszen a háboru jó időre szünetelni fog.

Nem bízom a Chmielnickij őszinteségében, — mondotta, — nem hiszem, hogy a király iránti ragaszkodásból vonul vissza Ukrania-ba. Ravasz róka ő! Tudja nagyon jól, hogy a kozákok nem tudnak győzni, ha nem tudják magukat körülszancsolni, mert szabad téren nem mérkőzhetnek a mi ezredeinkkel, ha mindjárt ötszörös erővel támadnának is. Most behúzódnak a téli szállásukra és nyájaikat kihajítják a hóra. A tatároknak is időre van szükségük, hogy foglyaikat hazaszállítsák. Ha erős telünk lesz, nyugton leszünk kora tavaszig.

Talán még tovább is, mert nagyon tisztelik a királyt. Nekünk azonban nincs is annyi időre szükségünk. Ha az Isten is úgy akarja, hushagyó kedd előtt megtarthatjuk a Skrzetuski lakodalmát.

De ha most se tudunk ráakadni, az nagy baj lesz!

De hiszen három ezred van vele s végre is az nem olyan, mintha egy kosár gabonából akarnánk egy buzaszemet kikeresni. Talán utól-

érjük Samoscsban, ha valahol hosszabban akadt dolga a csöcselékkel.

Utól érjük, de utközben mindenestre fogunk valamit hallani vóla, szólt Wolodyjovskij.

E reményükben azonban csalódtak. A parasztok itt is, ott is láttak elvonuló ezredeket és hallottak útköztekről, amelyeket a felkelőkkel vívtak, de senki se tudta megmondani, hogy kinek az emberei jártak arra. Mert éppen úgy lehettek a Skrzetuski katonái, mint a Rogowskiké. Aztán azt a hírt is hallották, hogy a kozákokat ugyancsak elpáholta a lithván sereg. Polksitsyce, a kegyetlen Nebaba és még vadabb Krsecsovski, aki a starostaság, vajdaság, tisztesség és méltóság helyett a felkelők soraiba állott, életüket vesztették. A sors keze utól érte most Krsecsovskit, aki a Dnyeper vizét német vérrrel, a Flick és a Werner kapitánynak a vérével festette pirosra, — most Radziwill német ezredének a hatalmába került. Habár sebekből vérzett, kinpadra huzták és ott vergődött egy egész napon át, míg végre kilehelte fekete lelkét. Így végezte életét az, akit bátorsága és hadi erényei második Chmielnickijé tehetek volna, akit azonban a vagyon és a rang utáni féktelen vágyakozás árulásra, esküszegésre Krsywonoshoz méltó gyilkosságok elkövetésére ragadott.

Vele, Polksitsycével és Nebabával együtt huszezer kozák harcos lelte halálát a czatáron és a Pripet mocsaraiban. A vészir mint a vihar vonult át Ukranian és mindenki meg volt győződve, hogy a sárga vizek mellett, a korsuni és a pilawicei győzelmek után eljött a vereségek ideje, amint ez a régebbi felkelőkkel is történt Solonicánál és Kunykinál.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Új szövetséget a vármegyében. Az elesdi hitelszövetkezet, mint az orsz. központi hitelszövetkezet tagja márczius hó 8-án Elesden tartotta alakuló közgyűlését **Pirovich** József orsz. közp. kiküldött vezetése és Elesd és vidéke közönségének élénk érdeklődése mellett. A hitelszövetkezet mintegy 140 taggal és 400 üzletrészszel tényleg meg is alakult s az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot megválasztotta. Az igazgatóság elnöke Bereczki Sándor, alelnöke Kerekes Elek, a felügyelőbizottság elnöke pedig Sztanka Tivadar lett. A szövetséget, melynek létrehozásában Bereczky Sándor és Kerekes Elek fáradoztak, hivatva van a Elesd és vidéke gazdaközönségének érdekeit és hiteligényeit szolgálni.

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 10.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, márcz. 10.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	—
Káposzta, repce, aug.	6.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. márcz. 10-én.

Magyar aranyjárdék 4/10	121.—
Magyar koronajárdék	93.25
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/10	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavinöldterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	159.75
Osztrák járadék papirban	100.85

Osztrák járadék papirban	100.85
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	101.—
Osztrák államsorsjegyek	154.00
Osztrák magyar bank részvény	15.80
Magyar hitelbankrészvény	743.50
Osztrák hitelintézet részvény	691.—
Párisi vista	95.52
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.10
Németbirodalmi márka	117.15
Londoni vista	240.17
20 márkás arany	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Polgári Takarékpénztár

részvénytársaság

Nagyváradon.

Teljesen befizetett részvénytőke: félmillió korona.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyó-számlára.

Leszámlitól váltókat.

Kölcsönöket ad jelzálogi biztosíték mellett.

Előleget ad értékpapirokra, beraktározott terményre.

Vesz és elad tőzsdei árfolyammal bíró értékpapirokat.

Kölcsönöket nyújt heti visszafizetéses alapon. 180

ÉRTESÍTÉS

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz, vadász- és lisztkereskedéséből

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

(Dr. Grosz-ház)

a Széchenyi szállodával szemben.

Városi és vidéki telefon 251. sz.

Megérkeztek Erfurtból friss, csiraképes vetemény, virág és gazdasági magvak, s azokat a legolcsóbb árban árusítjuk.

Nagy választék mindennemű sajtok, halak, finom cukorkák és husvétli tojásokban.

Különös figyelembe ajánljuk a következő áruinkat, melyek minden versenyt felülmulnak:

Finom háztartási Cuba kávé	1 kilo	1 frt 10 kr.
perkelés	1 kilo	1 > 60 >
Czukur, koczka, kimérve	1 kilo	> 48 >
darabos	1 kilo	> 47 >
Rizskása, olasz, I.	1 kilo	> 18 >
II.	1 kilo	> 14 >
Lencse, szép, nagyszemű	1 kilo	> 16 >
Köleskása	1 kilo	> 14 >
Narancs és citrom	6 darab	> 10 >
Háztartási petroleum	1 liter	> 12 >
Szalon petroleum	1 liter	> 16 >
Körösvölgyi bor, 1902. termés	1 l.	> 30 >
Rislingi bor, 1901. termés	1 l.	> 36 >

Vidékre 8 krral olcsóbb.

Helybeli megrendelések házhoz, vidéki megrendeléseket pedig a helybeli állomáshoz díjtalanul kiszállítjuk.

Tisztelettel 117

SZABÓ és HAJNAL.

Három magtár

azonnal kiadó a
**Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank**
Nagy Teleky-utcai házában. 306

Hirdetmény.

A Nagyváradi takarékpénztár, Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Biharmegyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank bejegyzett nagyváradi cégek ezennel közhirre teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

As intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hóig heverő tőkék után 3 1/2 % -ot. 3. A zárlatközi időben nem teljes 4 hóig heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hóig hevernek de betéti idejük a zárlat által megszakítottik olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó el nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a betevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-én napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14-én.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és Iparbank r. t.

158.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcai lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 180.

Kiadó lakások.

A volt Mandel Adolf-féle Nagypiac-téren levő házban egy 4 szobából álló lakás mellékhelyiségekkel, egy bolt helyiség valamint Lukács György-utca 6. sz. a. a volt Romer-féle házban 2 szobás lakás 1903. május hó 1-től kiadók.

Értekezhetni a

185.

Polgári takarékpénztárnál.

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém értesíteni, miszerint az utaztatás törvényes beszüntetése következtében női divat-szövet és se-lyem-különlegességek áruházaim összes cikkeiből Nagyváradon, Strohmayer Pál vászon- és fehérnemű cégénél (Szent László-tér 1. sz. Telefon 166.) bizományi raktárt létesíték, hol már a legközelebbi tavaszi és nyári ujdonságok beszerezhetők, esetleg megrendelhetők.

Vidéki megrendeléseket, valamint minták szétküldését is Strohmayer Pál ur eszközli, miért is kérem becses szükségletei iránt hozzá fordulni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

SZÉNÁSY GYULA

BUDAPEST, Kristóf-tér.

350

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.